

Social Work & Education

©SW&E. 2023

УДК 378.016:811.111'243]:36-051

DOI: 10.25128/2520-6230.23.3.13

Анастасія МАЛОТА,

Вища школа бізнесу в Домброві
Гурнічій, вул. Леся Курбаса 12 Б,
кв. 39, Київ 03162, Україна;
anastasiamitiuk@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0645-6781>

Статус статті:

Отримано: серпень 09, 2023

1-ше рецензування: вересень 23, 2023

Прийнято: вересень 30, 2023

Малота, А. (2023). Методика змішаного навчання професійно орієнтованого усного спілкування англійською мовою майбутніх соціальних працівників. *Social Work and Education*, Vol. 10, No. 3. pp. 403-420. DOI: 10.25128/2520-6230.23.3.13

МЕТОДИКА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО УСНОГО СПІЛКУВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Анотація. У статті обґрунтовано методику змішаного навчання професійно орієнтованого усного спілкування майбутніх соціальних працівників англійською мовою. Змішане навчання в контексті дослідження визначено як технологію, що передбачає збалансоване поєднання традиційного навчання в аудиторії, самостійного навчання онлайн та офлайн, а також навчання в режимі синхронної взаємодії онлайн для оволодіння студентами необхідними знаннями, навичками та вміннями за мінімально короткий період часу з метою ефективного міжкультурного спілкування в типових професійних ситуаціях. Змішане навчання передбачає: практичне заняття в аудиторії; синхронні форми (віртуальні класи, обмін миттєвими повідомленнями); асинхронні форми (спільне створення документів, електронна пошта, форуми). Обґрунтовано доцільність використання двох моделей змішаного навчання – ротаційної моделі у варіанті зміни станцій та моделі перевернутого навчання. Виділено етапи змішаного навчання: підготовчий, спрямований на розвиток лексичних, граматичних, фонетичних навичок аудіювання та говоріння, ознайомлення з навчальними та комунікативними стратегіями, мовленнєвими формулами, притаманними монологу-повідомленню та монологу-поясненню, а також діалогу-домовленості та діалогу-обговоренню; рецептивно-репродуктивний, націлений на аналіз інформації, розвиток умінь ознайомлювального, вибіркового та детального аудіювання, умінь підготовленого монологічного та діалогічного мовлення, умінь вживати навчальні та комунікативні стратегії; продуктивний, який передбачає вдосконалення умінь спілкування в комунікативних ситуаціях із використанням виокремлених комунікативних стратегій та тактик. Запропоновано систему вправ, яка корелює із виділеними етапами. Ефективність авторської методики змішаного навчання перевірено та доведено експериментально. Отримані результати стосувалися студентів першого курсу, які є недостатньо автономними. Зроблено припущення, що результати в були іншими у студентів старших курсів, які мають ймовірно вищий рівень навчальної автономії.

Ключові слова: змішане навчання; майбутні соціальні працівники; професійно орієнтоване усне спілкування; англійська мова; система вправ.

ВСТУП

Переживши пандемію, коли заклади вищої освіти практично у всьому світі працювали в дистанційному режимі, і студенти, і викладачі прагнуть до навчання, яке б враховувало можливості різних форм його організації. Вважаємо, що оптимальним у такому контексті є змішане навчання, яке реалізується шляхом поєднання дистанційної форми з очною і передбачає використання веб-технологій для реалізації поставлених цілей; поєднання педагогічних підходів для досягнення відповідного результату навчання; досягнення оптимального балансу індивідуального навчання із використанням інтернет технологій та взаємодії викладач-студент.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

У царині навчання професійно орієнтованого іншомовного спілкування студентів нефілологічних спеціальностей здійснено низку досліджень. Зокрема, дисертація Н. Є. Дмитренко присвячена автономному навчанню професійно орієнтованого англomовного спілкування майбутніх учителів математики. Авторка наголошує на важливості освітнього та мовного середовища, якості навчального матеріалу, ролі рідної мови, вмінь врахування особливостей внутрішньої переробки інформації, мотивації і ставлення, здібностей, індивідуального навчального стилю. Зазначені фактори впливають на репертуар навчальних і комунікативних стратегій, якими повинні оволодіти та послуговуватись майбутні фахівці у процесі комунікації і на важливості яких наголошує дослідниця (Дмитренко, 2020, с. 39).

Дослідження О. С. Синекop присвячене диференційованому навчанню професійно орієнтованого англomовного спілкування майбутніх фахівців з інформаційних технологій, яке істотно оптимізує процес навчання та забезпечує вагомі результати. Авторка актуалізує макро- й мікровзаємодії викладача і студента. Макровзаємодія передбачає використання скаффолдинга (динамічної опори) з ініціативи викладача з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей студентів. З часом, коли рівень володіння мовою та рівень самостійності студентів зростає, макровзаємодія поступається мікровзаємодії, за якої скаффолдинг використовується з ініціативи студента, а допомога викладача стає по можливості мінімальною (Синекop, 2022, с. 35).

У дисертації А. Ю. Хомик розроблено методику формування стратегічної компетентності в професійно орієнтованому усному англomовному спілкуванні майбутніх фахівців з інформаційно-комунікаційних технологій, яка передбачає взаємопов'язане її формування в говорінні й аудіюванні з акцентом на навчальні та особливо комунікативні стратегії (інформування, стимулювання й аргументування; співпраці; оцінювальні стратегії та стратегії емоційної діяльності; самопрезентації); використання рольових ігор й презентацій в типових та проблемних ситуаціях професійно орієнтованого спілкування, застосування сучасних інтернет-сервісів та програм (Хомик, 2022, с. 20–21).

Навчання професійного орієнтованого англomовного спілкування майбутніх виноробів С. Я. Маслоva пропонує здійснювати на основі контекстно-інтегрованого підходу, який передбачає формування здатностей майбутнього винороба в просторово-часовому і змістовному контекстах їхньої майбутньої професійної діяльності шляхом розв'язання проблемних професійних завдань, моделювання предметного і

соціокультурного змісту майбутньої професійної діяльності. Дослідниця зосереджується на діловому письмовому листуванні та усному монолозі-презентації, використовує прийоми стимулювання мовленнєво-мисленнєвої діяльності, ігрового моделювання та інформаційного дисбалансу (Маслова, 2016, с. 10–12).

Дослідження І. А. Бартош присвячене розробці методики навчання майбутніх соціальних працівників професійно орієнтованого усного спілкування німецькою мовою. Авторська методика передбачає використання кейс технології шляхом самостійного створення майбутніми фахівцями навчально-дослідницьких кейсів (Бартош, 2022).

Попри інтерес науковців, залишається нерозробленою методика змішаного навчання професійно орієнтованого усного спілкування майбутніх соціальних працівників англійською мовою.

Перш ніж перейти до аналізу змішаного навчання, необхідно розглянути специфіку підготовки майбутніх соціальних працівників. Важливий аспект, який слід взяти до уваги, – це обмежений аудиторний час, який відводиться на вивчення англійської мови. Наприклад, у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка Іноземна мова обсягом 6 кредитів вивчається здобувачами вищої освіти на освітньо-професійній програмі «Соціальна робота» впродовж трьох семестрів (Лещук та ін., 2023). Такий же обсяг кредитів передбачений на вивчення освітнього компоненту «Іноземна мова» на освітній програмі «Соціальна робота» Запорізького національного університету (Маловічко та ін., 2023). та Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Зозуляк-Случик та ін., 2022). При цьому в останньому на аудиторні заняття передбачено 60 год., а на самостійну роботу – 120 годин. Дисципліна читається лише в другому семестрі (Зозуляк-Случик та ін., 2022). Подібна ситуація в багатьох інших закладах. Такий стан вимагає розробки ефективної методики, яка б враховувала поточну ситуацію (загрози пандемії, воєнний стан тощо) та максимально оптимізувала освітній процес. На нашу думку, належним чином організоване змішане навчання може забезпечити студентів відповідними технологіями, подати матеріал у мотивувальний спосіб та заощадити аудиторний час, забезпечивши баланс між очним та індивідуальним навчанням, синхронною та асинхронною діяльністю, пропонуючи проблемні завдання.

Мета статті – обґрунтувати методику змішаного навчання професійно орієнтованого усного спілкування майбутніх соціальних працівників англійською мовою.

Мета конкретизується у таких завданнях:

1. Проаналізувати сутність змішаного навчання.
2. Обґрунтувати визначення змішаного навчання професійно орієнтованого усного спілкування англійською мовою майбутніх соціальних працівників.
3. Визначити моделі, які доцільно використовувати для змішаного навчання професійно орієнтованого усного спілкування майбутніх соціальних працівників англійською мовою.
4. Обґрунтувати систему вправ.
5. Перевірити експериментально ефективність авторської методики.

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для досягнення поставленої мети й реалізації завдань ми застосували методи аналізу наукових джерел, освітніх програм, узагальнення для обґрунтування авторської методики; експериментальне навчання з метою формування у студентів цільової компетентності та визначення ефективності процесу; методи математичної статистики (*φ**-критерію кутового перетворення Фішера та U-критерій Манна-Уїтні) для перевірки отриманих у процесі експерименту даних.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Змішане навчання ґрунтується на ідеях конструктивізму (навчання буде ефективнішим, якщо студент створює певний об'єкт (віртуальний чи реальний) і ділиться своїми знаннями та досвідом) та коннективізму (у цифровий вік знання має мережевий характер, і навчання передбачає можливість конструювати зв'язки в цій мережі) і передбачає групову, індивідуальну, колективну, самостійну форми роботи (Ткачук, 2019, с. 45–46).

Змішане навчання трактують як:

– процес навчання, який базується на поєднанні традиційних технологій навчання з технологіями дистанційного, електронного, мобільного навчання з метою збалансованого поєднання теоретичного та практичного компонентів (Рашевська, 2010, с. 73–74);

– комп'ютерно орієнтоване, дистанційне, мобільно орієнтоване навчання (Ткачук, 2019, с. 89);

– освітню технологію, яка передбачає збалансоване поєднання традиційного навчання в аудиторії з елементами дистанційного навчання (Кузьменко, 2017, с. 142);

– технологію, яка включає очні та дистанційні форми роботи, що використовуються збалансовано і системно з метою оптимального досягнення цілей навчання (Дибська, 2020, с. 30);

– технологію, що передбачає системне та послідовне використання методів та прийомів «очного, дистанційного, онлайн та інтерактивного навчання», які забезпечують досягнення навчальних цілей (Дибська, 2020, с. 31).

Розглянемо детальніше зазначені в останньому визначенні форми змішаного навчання. Так, очне навчання – аудиторне, передбачає виконання фонетичних, лексичних та граматичних вправ; реалізацію монологічного мовлення, проведення дискусій, обговорень, прослуховування коротких аудіо та відеофрагментів, підсумковий контроль під керівництвом викладача. Дистанційне навчання – самостійна навчально-пізнавальна діяльність студентів, які можуть спілкуватись (в синхронному та асинхронному режимах) за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій; передбачає самостійне виконання завдань з подальшою звітністю.

Одним із видів дистанційного навчання Дибська Т. С. визначає онлайн навчання як спосіб самостійного опрацювання навчального матеріалу за допомогою інтернет технологій (Дибська, 2020, с. 31–32).

Дистанційне навчання у формі онлайн чи офлайн може передбачати самостійне виконання вправ на розвиток мовленнєвих навичок з автоматичною перевіркою чи надсиланням виконаних завдань викладачу; прослуховування чи перегляд аудіо та відеоматеріалів, виконання завдань до них, підготовку презентацій, доповідей;

спілкування, у тому числі з носіями мови за допомогою, наприклад, Skype тощо (Дибська, 2020, с. 31–32).

Інтерактивне навчання – організація процесу навчання, яка забезпечує здобуття знань, умінь та навичок у процесі активної взаємодії та взаємодопомоги студентів в традиційному та дистанційному форматах (Дибська, 2020, с. 31–32).

Г. В. Ткачук виокремлює три компоненти змішаного навчання: традиційне навчання (face to face) – заняття в аудиторії з викладачем; самостійне навчання (self-study) – самостійна робота здобувачів вищої освіти, яка передбачає самостійне опрацювання матеріалу, виконання різних вправ і завдань, робота тощо; спільне онлайн-навчання (online collaborative learning) – робота викладачів і студентів у режимі синхронної взаємодії онлайн, наприклад обговорення шляхів виконання проєкту, презентація результатів, обговорення проблемних завдань (Ткачук, 2019).

Зазначені компоненти є актуальними і в контексті англійської підготовки майбутніх фахівців з соціальної роботи. Іншими словами, у нашому дослідженні змішане навчання передбачатиме заняття з викладачем в аудиторії, синхронне онлайн навчання, а також самостійну роботу здобувачів вищої освіти в онлайн чи офлайн режимах. При цьому воно повинно бути максимально індивідуалізованим та інтерактивним.

Змішане навчання професійно орієнтованого усного спілкування англійською мовою майбутніх соціальних працівників трактуємо як технологію, що передбачає збалансоване поєднання традиційного навчання в аудиторії, самостійного навчання онлайн та офлайн, а також навчання в режимі синхронної взаємодії онлайн для оволодіння студентами необхідними знаннями, навичками та вміннями за мінімально короткий період часу з метою ефективного міжкультурного спілкування в типових професійних ситуаціях.

Змішане навчання особистісно орієнтоване, оскільки залучає когнітивні процеси високого рівня під час роботи у різних освітніх середовищах (Shulman, 2005). Інформаційно-комунікаційні технології при цьому розглядають як ефективний засіб, що виконує роль фасилітатора і жодною мірою не повинен слугувати перешкодою для здобуття особистого досвіду студентом (Marks, 2013).

Серед переваг змішаного навчання виділяють (Дибська, 2020, с. 40–41; Дзіман, 2020, с. 72–73; Ткачук, 2019, с. 88–89): гнучкість процесу навчання, яка полягає в можливості вибору студентами певних завдань та плануванні процесу навчання; індивідуалізація навчання, що реалізується в можливості планування індивідуальної освітньої траєкторії з власним темпом навчання; доступність, яка полягає в можливості навчання незалежно від географічного та часового розташування студентів; використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; можливість поєднання різних технологій, форм навчання; можливість навчання великої кількості студентів одним викладачем; можливість активної діяльності студента в навчальному середовищі без залучення викладача; доступ до навчальних матеріалів у будь-який зручний для студента час; можливість створювати якісні курси із використанням сучасних комп'ютерних технологій; можливість реалізації освітнього процесу за особливих умов та обставин (пандемія, війна тощо), що особливо важливо в сучасному світі, який за останні роки став свідком багатьох подій, що унеможливають традиційне навчання в аудиторіях; можливість ефективної взаємодії студента з іншими

студентами та викладачем, асинхронного та синхронного спілкування онлайн, поєднання різних форм роботи – індивідуальної, парної, групової; зниження рівня стресу під час онлайн заняття; за потреби регулярні консультації з викладачем; створення можливостей для розвитку автономії студентів, оскільки в умовах змішаного навчання здобувачі вищої освіти повинні приймати рішення щодо власного навчання; розвиток у студентів метакогнітивних умінь, пов'язаних з організацією власної навчальної діяльності; розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності студентів.

Змішане навчання, однак, передбачає певні проблеми, серед яких найбільш вагомими, на нашу думку, є: 1) забезпечення логічного та обґрунтованого поєднання традиційної та дистанційної форм навчання (наприклад, при переважанні дистанційних технологій втрачаються переваги реального спілкування); 2) збалансованість технологій навчання; 3) готовність науково-педагогічних працівників до ефективного використання змішаного навчання.

Зазначені аспекти у контексті нашого дослідження вважаємо радше викликами, ніж недоліками, які можна передбачити чи нівелювати певними діями. Зокрема, збалансоване поєднання різних форм навчання можна досягти шляхом аналізу стану підготовки студентів та розробки науково обґрунтованої методики змішаного навчання професійно орієнтованого усного спілкування англійською мовою майбутніх соціальних працівників. Те ж саме стосується різних технологій, які застосовуються в навчальному процесі. Їх не повинно бути надто багато, адже надмірність перешкоджає ефективному засвоєнню матеріалу. Потрібно вибрати найбільш ефективні та мотивувальні. Стосовно підготовки науково-педагогічних кадрів, то на даний час існує багато можливостей для удосконалення методики змішаного навчання.

Дані сучасних дослідників, які аналізували досягнення студентів у процесі змішаного навчання, свідчать, що вони були вищими, ніж в традиційних чи онлайн режимах. Серед причин таких результатів називають ширше залучення педагогічних ресурсів, використання технологій, які заохочують активність та інтерактивність слухачів курсів в процесі запровадження змішаного навчання (Roquet et al., 2015).

Загалом, змішане навчання, спрямоване на розвиток у майбутніх соціальних працівників навичок та вмінь спілкування англійською мовою, повинно відповідати таким вимогам: розвивати співпрацю, покращувати спілкування, забезпечувати доступність навчальних матеріалів, мотивувати студентів, створювати особистісно орієнтоване навчальне середовище, забезпечувати збалансоване співвідношення часу в режимі усного синхронного спілкування (онлайн та/або офлайн) та часу онлайн (індивідуально чи в групах).

Дослідники визначають чотири стратегії змішаного навчання: 1) поширення інформації через мережу Інтернет, що сприяє автономії студентів; 2) опрацювання інформації в процесі навчання в аудиторії, що сприяє глибшому її розумінню; 3) створення студентами певного продукту, контенту; 4) стимулювання спільного навчання – групи збираються, щоб поділитися інформацією, знаннями, продуктом та вдосконалювати знання, вміння (Barnum C, Paarmann, 2002).

Згадані стратегії реалізуватимуться і в нашій методиці. Зокрема, основний наголос буде зроблено на спільному навчанні, яке є надзвичайно важливим для розвитку навичок та вмінь спілкування майбутніх соціальних працівників, яким у

майбутньому доведеться багато працювати з людьми; розвитку освітнього середовища, орієнтованого на студента, яке враховуватиме індивідуальні переваги здобувачів вищої освіти, їхні потреби та досвід.

У нашому дослідженні змішане навчання поєднує: 1) різні типи навчальних веб-технологій; 2) різноманітні методи та прийоми (веб-квести, дебати тощо), спрямовані на розвиток зазначених навичок; 3) веб-орієнтоване (індивідуальне або парне/групове) навчання та очне групове навчання, яке може проводитися як онлайн, так і в аудиторіях; 4) різні види діяльності, в тому числі проблемні завдання, типові для соціальних працівників.

На даний час існують різні моделі змішаного навчання. У роботі ми використовуватимемо ротаційну модель у варіанті зміни станцій та модель перевернутого навчання, пристосувавши їх до потреб студентів, особливостей навчання, програми тощо.

Модель зміни станцій (Station Rotation Model), в якій студенти змінюють локацію впродовж аудиторного заняття у певні проміжки часу. При зміні місця повинна бути мінімум одна локація, в якій можна зреалізувати онлайн навчання. Серед інших видів роботи – навчання в групах, виконання проєктів, індивідуальне навчання, в тому числі із залученням допомоги викладача (Staker, Horn, 2012). при цьому впродовж заняття студенти повинні виконати усі завдання, відвідавши усі станції.

Така модель ефективна тоді, коли доречними є різні види діяльності для різних груп. Застосування цієї моделі виправдано, якщо для вивчення теми можна організувати різні види діяльності для різних міні-груп, к тому числі проєктну та дослідницьку роботу. При цьому відбувається логічна та періодична зміна діяльності. Завдання викладача – продумати завдання та матеріали для міні-груп та облаштувати відповідним чином аудиторію (Ткачук, 2019, с. 98).

Саме модель зміни станцій пропонує використовувати Г. М. Дзіман для формування у майбутніх військових фахівців з інформаційних технологій англійської компетентності в академічному письмі. Проведене дослідження дало змогу авторці зробити висновок, що перевагою цієї моделі є можливість кращого контролю викладачем міні-груп студентів та систематичної допомоги здобувачам за умови попередньо розробленого інтерактивного плану роботи (Дзіман, 2020, с. 73-74).

Модель перевернутого навчання (Flipped Model) базується на ідеї доцільності попереднього самостійного ознайомлення студентів з матеріалом в онлайн режимі за межами закладу вищої освіти в зручний для них час та в комфортному темпі. Під час аудиторного заняття студенти під керівництвом викладача закріплюють вивчене за допомогою методів активного та інтерактивного навчання (Ткачук, 2019, с. 100–101).

Вибір зазначених моделей зумовлюється тим, що вони, на нашу думку, можуть бути ефективними саме в умовах навчання в університеті, забезпечуючи необхідну його інтерактивність та автономність, корелюють зі змістом навчання та значною часткою годин, відведених на самостійну роботу, а також сприяють розвитку активності студентів.

Зокрема, ротаційна модель надає змогу змінювати види діяльності студентів, логічно чергувати дистанційне та аудиторне навчання, працювати викладачу з міні-групами за необхідності, забезпечувати необхідну інтерактивність та автономність навчального процесу, стимулювати пізнавальну активність здобувачів.

Стосовно моделі перевернутого навчання, матеріал для попереднього ознайомлення та опанування може бути дуже різноманітний – аудіо та відеофонограми, тексти професійно орієнтованого характеру, а також їх поєднання. Опрацювання матеріалу самостійно, а потім його обговорення, аналіз, використання на занятті допомагає залучити здобувачів вищої освіти до активної діяльності та взаємодії в аудиторії (значною мірою в процесі групової роботи), а не пасивного сприйняття матеріалу. Від викладача очікується ретельне планування позааудиторної діяльності студентів (підбір матеріалів відповідно до певних критеріїв, розробка завдань, вибір додаткових ресурсів тощо).

Зазначені моделі дозволяють поєднувати різні технології, методи та прийоми навчання, які уможлиблюють розробку різних вправ та завдань, більшість з яких є професійно орієнтованими.

Для успішної реалізації змішаного навчання, зокрема, в режимі синхронної взаємодії онлайн вважаємо за доцільне використати сервіси для організації відеоконференцій та онлайн заурічей, в першу чергу, Zoom, BigBlueButton, які можуть інтегруватись в Moodle, а можуть використовуватись і незалежно. Перевагою таких сервісів є можливість: 1) синхронної комунікації студентів між собою та з викладачем; 2) запису занять і їх наступного перекладу; 3) запис презентацій, проєктів студентів та надсилання викладачу; 4) робота з документами різних форматів; 5) використання функції White Board; 6) застосування аудіо- та відеоматеріалів у процесі відеозв'язку; 7) робота в міні групах та парах. Крім того, зазначені сервіси є простими в користуванні і безкоштовними.

Змішане навчання може також використовувати різні цифрові інструменти (наприклад, універсальну он-лайн дошку Padlet) для забезпечення максимальної ефективності.

Навчання майбутніх соціальних працівників професійно орієнтованого спілкування англійською мовою повинно здійснюватись системно. Відповідно доцільно розробити систему вправ, яка б урахувала цільову аудиторію, особливості професійно орієнтованого спілкування майбутніх фахівців, специфіку змішаного навчання, його зміст та умови тощо.

Виділяємо такі етапи змішаного навчання майбутніх соціальних працівників професійно орієнтованого спілкування англійською мовою:

– підготовчий, спрямований на розвиток лексичних, граматичних, фонетичних навичок аудіювання та говоріння, ознайомлення з навчальними та комунікативними стратегіями, мовленнєвими формулами, притаманними монологу-повідомленню та монологу-поясненню, а також діалогу-домовленості та діалогу-обговоренню, які є найбільш типовими для спілкування соціальних працівників;

– рецептивно-репродуктивний, націлений на аналіз інформації, розвиток умінь ознайомлювального, вибіркового та детального аудіювання, вмінь підготовленого монологічного та діалогічного мовлення, умінь вживати навчальні та комунікативні стратегії;

– продуктивний, який передбачає вдосконалення вмінь спілкування в комунікативних ситуаціях із використанням виокремлених комунікативних стратегій і тактик.

При цьому на всіх етапах передбачено використання змішаного формату у різних його варіантах – поєднання онлайн (синхронного та асинхронного) та офлайн навчання із застосуванням різних ресурсів, використання моделі «перевернутий клас» практично на всіх етапах та моделі зміни станцій під час окремих аудиторних та онлайн занять на продуктивному етапі.

В авторській методиці модель «перевернутий клас» означає обґрунтований перерозподіл вправ чи завдань для виконання самостійно та в аудиторії. Таким чином, можна максимально вивільнити час на аудиторному чи онлайн занятті для розвитку та вдосконалення вмінь професійно орієнтованого усного спілкування англійською мовою, винісши ознайомлення з певним навчальним матеріалом на самостійне опрацювання (Синекоп, 2022). Науковці обґрунтовано пропонують виносити на самостійне опрацювання вправи та завдання з аудіювання (Конопленко, 2015, с. 91–92). Тому в нашій методиці на самостійне опрацювання ми передбачатимемо: прослуховування аудіофонограм, перегляд відеофонограм, ознайомлення з лексичним та окремим граматичним матеріалом, виконання лексико-граматичних вправ, читання текстів.

При цьому погоджуємося з О. С. Синекоп щодо доцільності рекомендації студентам створювати опори під час опрацювання матеріалу. Авторка розмежовує види опор відповідно до індивідуальних особливостей студентів (Синекоп, 2022). У нашому дослідженні ми пропонуємо використовувати перш за все візуальні опори, які значною мірою можуть сприяти запам'ятовуванню матеріалу, його систематизації, узагальненню, а також побудові усних висловлювань.

Враховуючи сучасні визначення (Синекоп, 2022, с. 299), під системою вправ для змішаного навчання професійно орієнтованого усного спілкування англійською мовою майбутніх соціальних працівників розуміємо ієрархічне об'єднання взаємопов'язаних та послідовно організованих типів і видів вправ і завдань, які забезпечують оволодіння здобувачами вищої освіти необхідними знаннями, навичками та вміннями для ефективного спілкування в межах професійних обов'язків.

Представимо типи вправ, які будуть використані в нашій системі вправ. Для цього ми використовуємо традиційні критерії:

1. Спрямованість на прийом / видачу інформації: рецептивні вправи, що передбачають сприйняття інформації студентами в процесі прослуховування аудіофонограми, перегляду відеофонограми, а також читання різних видів текстів; репродуктивні, спрямовані на репродукцію певної інформації чи матеріалу; рецептивно-репродуктивні вправи, орієнтовані на сприйняття та відтворення певного матеріалу чи інформації в процесі усного спілкування; рецептивно- продуктивні вправи, що зосереджуються на сприйнятті інформації та використанні її для усного висловлювання; продуктивні вправи, що передбачають усне спілкування.

2. Ступінь комунікативності: некомунікативні, спрямовані на оволодіння формою, умовно-комунікативні, які частково відображають ситуації реального спілкування, а також комунікативні, які містять комунікативні ситуації, притаманні реальному усному спілкуванню.

3. Ступінь керування: повністю керовані вправи, де викладач визначає цілі, процес і результат; частково керовані вправи, у яких викладач визначає цілі, частково

регулює процес та контролює результат, мінімально керовані вправи, які передбачають мінімальне втручання викладача, переважно на етапі цілевизначення.

4. Наявність опор: вправи з природними опорами (наприклад, план будівлі, розклад руху, картинки з журналу тощо) та вправи зі спеціально створеними (викладачем чи студентами) опорами, вправи без опор (Синекоп, 2022). Серед останніх виокремлюють графічні (графіки, таблиці, смислові карти), мовні (дефініції термінів, ключові слова, запитання тощо) (Gottlieb, 2016). Зазначимо, що услід О. С. Синекоп (Синекоп, 2022, с. 301) вважаємо за доцільне наголосити на розмежуванні опор, створених викладачем, які варто практикувати на аудиторних заняттях та в позааудиторній роботі, а також опор, створених студентом, які переважно розробляються в процесі позааудиторної роботи, але можуть використовуватися в аудиторній роботі. Наприклад, прослухавши аудіофонограму, студент може створити певні опори для подальшого використання чи обговорення прослуханого матеріалу в аудиторії. Зрозуміло, що спочатку опори створює викладач і навчає та заохочує студентів розробляти власні залежно від потреб. Іншими словами, викладач сприяє розвитку самостійності студентів. До цієї ж категорії відносимо вправи з опорою на інструкцію чи завдання.

5. Спосіб виконання: індивідуально, в парах, у групах. Зазначимо, що парна та групова робота може реалізовуватись не лише на заняттях із викладачем в аудиторії чи під час синхронного онлайн навчання, а й у процесі самостійної роботи здобувачів в онлайн чи офлайн режимах. Групи можуть об'єднуватись по-різному: за рівнем володіння англійською мовою, за інтересами. Викладач може сам формувати групи чи пари, а може дати змогу студентам обрати, з ким працювати. Під час використання програм Zoom, BigBlueButton чи інших студентів теж можна розбивати на пари та групи за трьома принципами: рандомно, за вибором викладача, за вибором студента, що уможливило достатню інтерактивність процесу навчання.

6. Використання стратегій: вправи без використання стратегій; вправи із використанням стратегій – навчальних (метакогнітивних та когнітивних) і комунікативних (компенсаторних та аргументативних), вправи без використання стратегій. Зазначимо, що в роботі ми зосереджуємося на основних стратегіях, якими студентам необхідно оволодіти для успішного навчання та комунікації. Проте, це не означає, що в процесі навчання не використовуватимуться соціальні чи афективні стратегії. Додамо також, що вправи можуть фокусуватись на оволодінні певною стратегією, тоді як у спілкуванні використовуються різні стратегії. Тому на третьому етапі, на якому переважатимуть комунікативні вправи, студентів варто заохочувати до використання різних стратегій.

7. Форма контролю залежить від цілей та змісту вправи, рівня сформованості мовленнєвих умінь студентів, новизни інформації чи завдання і передбачає: контроль з боку викладача, самоконтроль, взаємоконтроль, груповий контроль.

8. Місце виконання: на аудиторному занятті, під час синхронного онлайн навчання, у процесі самостійної роботи здобувачів вищої освіти в онлайн чи офлайн режимах.

У запропонованій системі вправ, яка, в свою чергу, поділяється на підсистеми, а далі на групи вправ, ми будемо використовувати всі зазначені типи вправ. З урахуванням сказаного вище пропонуємо систему вправ, зображену в таблиці 1.

Таблиця 1: Система вправ для змішаного навчання майбутніх соціальних працівників професійно орієнтованого усного спілкування англійською мовою

Етапи	Підсистеми вправ	Групи вправ	Типи вправ	Види вправ
Підготовчий етап	1. Вправи на формування мовленнєвих навичок та ознайомлення із стратегіями та мовленнєвими формулами.	1.1. Вправи на формування фонетичних навичок аудіювання та говоріння.	рецептивні, репродуктивні, рецептивно-репродуктивні; некомунікативні, умовно-комунікативні; повністю керовані	Вправи на ознайомлення з вимовою звуків та імітацію вимови звуків; розпізнавання звуків; вправління у вимові звуків у словах/реченнях/ мінідіалогах; ознайомлення з основними інтонаційними моделями; вправління у вимові інтонаційних моделей.
		1.2. Вправи на формування лексичних навичок аудіювання та говоріння.	вправи, частково керовані вправи; вправи без опор, з опорами, створеними викладачем, з опорами, створеними студентами, з опорою на інструкцію; індивідуальні; без використання стратегій, із використанням навчальних стратегій, із використанням комунікативних стратегій;	Вправи на ознайомлення та автоматизацію дій з новими лексичними одиницями на рівні слова/фрази/речення/мінімонологу/мінідіалогу; розпізнавання лексичних одиниць в тексті на рівні слова/фрази/речення/мінімонологу/мінідіалогу.
		1.3. Вправи на формування граматичних навичок аудіювання та говоріння.	студентами, з опорою на інструкцію; індивідуальні; без використання стратегій, із використанням навчальних стратегій, із використанням комунікативних стратегій;	Вправи на ознайомлення з новими граматичними структурами; розпізнавання граматичних структур на рівні фрази/речення/мінімонологу/мінідіалогу; автоматизацію дій з новими граматичними структурами на рівні слова/фрази/речення/мінімонологу/мінідіалогу.
		1.4. Вправи на ознайомлення з навчальними стратегіями	контроль з боку викладача, самоконтроль; у процесі самостійної роботи в онлайн/офлайн режимах, на аудиторному занятті, під час синхронного онлайн навчання.	Вправи на ознайомлення з метакогнітивними та когнітивними стратегіями; аналіз можливостей їх використання.
		1.5. Вправи на ознайомлення з комунікативними стратегіями.		Вправи на ознайомлення з компенсаторними й аргументативними стратегіями; аналіз їх використання в ситуаціях спілкування (у процесі перегляду аудіофонограми/ відеофонограми)
		1.6. Вправи на ознайомлення з типовими мовленнєвими формулами та формування навичок їх уживання.		Вправи на ознайомлення з типовими мовленнєвими формулами в контексті; аналіз мовленнєвих формул та контексту їх вживання; застосування мовленнєвих формул у мінімонологіях та мінідіалогах.

Рецептивно-репродуктивний етап	2. Вправи на формування мовленнєвих умінь та вмінь використовувати стратегії.	2.1. Вправи на розвиток умінь вживати навчальні стратегії.	репродуктивні, рецептивно-репродуктивні; умовно-комунікативні; повністю керовані	Вправи на аналіз стратегій, які можуть бути використані для виконання вправ та завдань; вживання метакогнітивних та когнітивних стратегій для виконання завдань.
		2.2. Вправи на розвиток умінь вживати комунікативні стратегії.	вправи, частково керовані вправи; вправи з опорами, створеними викладачем, вправи з опорами, створеними студентами, вправи без опор;	Вправи на аналіз стратегій, які можуть бути використані для виконання вправ та завдань; вживання аргументативних та компенсаторних стратегій в різних ситуаціях.
		2.3. Вправи на розвиток умінь аудіювання (ознайомлювальне, вибіркового та детального).	індивідуальні, парні; без використання стратегій, із використанням навчальних стратегій, із використанням комунікативних стратегій; контроль з боку викладача, самоконтроль, взаємоконтроль; у процесі самостійної роботи в онлайн/офлайн режимах, на аудиторному занятті, під час синхронного онлайн навчання.	Вправи на розвиток глобального/детального рівнів розуміння змісту аудіофонограми/відеофонограми; використання компенсаторних стратегій в процесі прослуховування аудіофонограми/відеофонограми
		2.4. Вправи на розвиток умінь підготовленого монологічного мовлення.		Вправи на підготовку та продукування мінімонологів; підготовку та продукування монологів; використання аргументативних стратегій у процесі підготовки мінімологу/монологу.
		2.5. Вправи на розвиток умінь підготовленого діалогічного мовлення.		Вправи на підготовку та продукування мінідіалогів; підготовку та продукування діалогів; використання аргументативних стратегій у процесі підготовки мінідіалогу/діалогу.
Продуктивний етап	3. Вправи на вдосконалення вмінь спілкування із використанням комунікативних стратегій	3.1. Вправи на розвиток умінь не підготовленого монологічного мовлення.	Рецептивні; рецептивно-продуктивні; умовно-комунікативні, комунікативні;	Вправи на продукування монологів на основі прослуханої/прочитаної інформації; аналіз монологів інших студентів.
		3.2. Вправи на розвиток умінь не підготовленого діалогічного мовлення.	частково керовані вправи, мінімально керовані вправи; вправи з опорами, створеними викладачем, вправи з опорами, створеними студентами, вправи	Вправи на продукування діалогів на основі прослуханої/прочитаної інформації; аналіз діалогів інших студентів; обговорення проблем в парах, групах.

			без опор; індивідуальні, парні; без використання стратегій, із використанням навчальних стратегій, із використанням комунікативних стратегій; контроль з боку викладача, самоконтроль, взаємоконтроль; у процесі самостійної роботи в онлайн/офлайн режимах, на аудиторному занятті, під час синхронного онлайн навчання.	
--	--	--	---	--

Експериментальна перевірка ефективності запропонованої методики, яка здійснювалась в 2021-22 н.р. та 2022–23 н. р. серед 34 студентів спеціальності 231 Соціальна робота, продемонструвала її ефективність. Спочатку було визначено критерії оцінювання рівня сформованості вмінь професійно орієнтованого усного спілкування англійською мовою. З урахуванням критеріїв, запропонованих у сучасних дослідженнях (Бартош, 2021; Дмитренко, 2020; Синеккоп, 2022), ми обрали такі: для перевірки рівня сформованості аудиторних умінь – загальне розуміння та детальне розуміння; вмінь монологічного мовлення – лексична насиченість, зв'язність, використання комунікативних стратегій, досягнення комунікативної мети; вмінь діалогічного мовлення – лексична насиченість, ініціативність, реактивність, використання комунікативних стратегій, досягнення комунікативної мети. Експериментальне навчання здійснювалось у чотирьох експериментальних групах (ЕГ) – у 2021–22 н.р. в ЕГ–1 та ЕГ–2, а в 2022–23 н.р. в ЕГ–3 та ЕГ–4. Варійованою умовою було співвідношення вправ на самостійне опрацювання поза аудиторією на першому етапі. Так, в ЕГ–1 та ЕГ–3 переважна більшість вправ підготовчого етапу, які студенти виконували самостійно, перевірялись чи обговорювались на занятті з викладачем. В ЕГ–2 та ЕГ–4 студенти виконували більшість вправ самостійно (за моделлю перевернутого навчання), під час синхронному онлайн чи офлайн навчання перевірялись чи обговорювались лише окремі вправи. Результати експерименту представлено в таблиці 2.

Використання методів математичної статистики (ф*-критерію кутового перетворення Фішера та U-критерій Манна-Уїтні) довело ефективність запропонованих варіантів методики, а також більшу результативність першого

варіанту, за яким викладачем здійснювався контроль за виконанням студентами вправ підготовчого етапу та їх обговорення.

Таблиця 2: Результати експериментальної перевірки ефективності методики змішаного навчання професійно орієнтованого усного спілкування англійською мовою майбутніх соціальних працівників

Індекс групи	Середній коефіцієнт навченості		Приріст коефіцієнту навченості
	до експерименту	після експерименту	
ЕГ-1	0,44	0,75	0,31
ЕГ-2	0,45	0,71	0,26
ЕГ-3	0,51	0,77	0,26
ЕГ-4	0,5	0,72	0,22

ВИСНОВКИ

Запропонована методика змішаного навчання професійно орієнтованого усного спілкування англійською мовою майбутніх соціальних працівників є ефективною, особливо за умови контролю викладачем виконання студентами завдань поза аудиторією. Отримані результати стосуються студентів першого курсу, в яких недостатньо розвинений рівень автономії. Можемо припустити, що студенти старших курсів продемонстрували б дещо інші результати з огляду на їх ймовірний вищий рівень навчальної автономії.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

У подальшому доцільно зосередити наукові пошуки на обґрунтуванні методики навчання писемного спілкування майбутніх соціальних працівників в умовах цілеспрямованого розвитку в них навчальної автономії.

ЛІТЕРАТУРА

Бартош, І. А. (2021). *Методика навчання майбутніх соціальних працівників професійно орієнтованого усного спілкування німецькою мовою* (дис. ... докт. філос., Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка). URL: https://tnpu.edu.ua/naukova-robita/documents-download/razovi_rady/dis_Bartosh.pdf.

Дибська, Т. С. (2020). *Методика змішаного навчання усного японського мовлення майбутніх філологів* (дис. ... канд. пед. наук, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка).

Дзіман, Г. М. (2020). *Формування у майбутніх військових фахівців з інформаційних технологій англомовної компетентності в академічному письмі* (дис. ... канд. пед. наук, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка). URL: https://scc.knu.ua/upload/iblock/a90/dis_Dziman%20Н.%20М..pdf.

Дмітренко, Н. Є. (2020). *Методична система автономного навчання професійно орієнтованого англомовного спілкування майбутніх учителів математики* (дис. ... докт. пед. наук, Київський національний лінгвістичний університет).

Зозуляк-Случик, Р. В., Кулик, І. В., Яремчук, В. В., Круліковська, О. М., Хомей, І. В. (2022). Освітньо-професійна програма «Соціальна робота» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. URL: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/10/231-OP-Socialna-robota-bak-2022.pdf>.

Конопленко, Л. О. (2015). *Методика навчання усного англомовного спілкування з використанням ділової гри майбутніх фахівців із інформаційної безпеки* (дис. ... канд. пед. наук, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»).

Кузьменко, О. (2017). Змішане навчання як інноваційна форма організації навчального процесу в школі. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка*, 3, 140-147.

Лещук, Г. В., Поліщук, В. А., Олексюк, Н. С., Мацьків, А. І., Рижкова, О. Ю., Горбоніс, Т. В. (2023). Освітньо-професійна програма «Соціальна робота» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота. Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. URL: https://tntpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/bakalavr/fpp/231_2023.pdf.

Маловічко, О. В., Бутченко, Т. І., Приймак, О. М. (2023). Освітньо-професійна програма «Соціальна робота» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота. Запорізький національний університет. URL: https://www.znu.edu.ua/opp/bak/fsu/opp_soc-rob_22.pdf.

Маслова, С. Я. (2016). *Методика навчання англомовного професійно орієнтованого спілкування майбутніх виноробів на засадах контекстно-інтегрованого підходу* (дис. ... канд. пед. наук, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка).

Рашевська, Н. В. (2010). Змішане навчання як психолого-педагогічна проблема. *Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки*, 191(IV), 89-96.

Синеккоп, О. С. (2022). Теорія і практика диференційованого навчання професійно орієнтованого англомовного спілкування майбутніх фахівців з інформаційних технологій (дис... д-ра пед. наук), Київський національний лінгвістичний університет). URL: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/3095>.

Ткачук, Г. В. (2019). *Теоретичні та методичні засади практично-технічної підготовки майбутніх учителів інформатики в умовах змішаного навчання* (дис. ... докт. пед. наук, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова). URL: https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/dicer/D_26.053.19/Tkachuk-diss-2019.pdf.

Хомик, А. Ю. (2022). *Формування стратегічної компетентності в професійно орієнтованому усному англомовному спілкуванні майбутніх фахівців з інформаційних технологій* (дис. ... докт. філос., Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка). URL: https://tntpu.edu.ua/naukova-robota/documents-download/razovi_rady/Dysertaziya_Homyk.pdf.

Barnum, C, Paarmann, W. (2002). Bringing introduction to the teacher: A blended learning model. *T.H.E Journal*, 30 (2), 56-64.

Gottlieb, M. (2016). *Assessing English language learners: Bridges from language proficiency to academic achievement*. Thousand Oaks, CA: Corwin.

Marks, D. (2013). The Hybrid Course: Leaning into the 21st century. *Journal of Technology Integration in the Classroom*, 5 (1), 35-40.

Poquet, O., Joksimovic, S., Kovanovic, V., Dawson, Sh. et al. (2015). The history and state of blended learning. *Preparing for the digital university: a review of the history and current state of distance, blended, and online learning*. URL: https://www.academia.edu/31455028/The_history_and_state_of_blended_learning.

Shulman, L. (2005). Signature Pedagogies in the disciplines. *Daedalus*, 134 (3), 52-59. URL: <https://www.jstor.org/stable/20027998?seq=1>.

Staker, H., Horn, M. B. (2012). Classifying K-12 Blended Learning. *Innosight Institute*. URL: <https://www.christenseninstitute.org/wp-content/uploads/2013/04/Classifying-K-12-blended-learning.pdf>.

METHODOLOGY OF BLENDED LEARNING OF FUTURE SOCIAL WORKERS' PROFESSIONALLY ORIENTED COMMUNICATION IN ENGLISH

Anastasiia MALOTA, Higher Business School in Dabrowa Gornicza, 12 B, Lesya Kurbasa St., bldg. 39, Kyiv 03162, Ukraine; anastasiiamitiuk@gmail.com

Abstract. *The article substantiates the methodology of blended learning of professionally oriented oral communication for future social workers in English.*

In the context of the study, blended learning is defined as a technology that provides a balanced combination of traditional classroom learning, online and offline self-study, as well as online synchronous interaction for students to master the necessary knowledge, skills and abilities in the shortest possible time for the purpose of effective intercultural communication in typical professional situations. Blended learning involves: practical training in the classroom, synchronous forms (virtual classes, instant messaging), asynchronous forms (joint creation of documents, e-mail, forums).

The expediency of using two models of blended learning – the rotational model in the variant of changing stations and the model of flipped learning – is substantiated.

The stages of blended learning are allocated: preparatory, aimed at developing lexical, grammatical, phonetic listening and speaking skills, familiarisation with learning and communication strategies, speech formulas inherent in monologue-message and monologue-explanation, as well as dialogue-agreement and dialogue-discussion; receptive-reproductive, aimed at analysing information, developing skills of introductory, selective and detailed listening, skills of prepared spoken production and spoken interaction, skills of using learning and communication strategies; productive, which involves improving communication skills in communication situations using selected communication strategies and tactics. A system of exercises correlating with the identified stages is proposed. The effectiveness of the author's methodology has been proved experimentally. The obtained results related to first-year students who are not autonomous enough. It is assumed that the results were different for students of senior years, who probably have a higher level of academic autonomy.

Key words: *blended learning; future social worker; professionally oriented oral communication English language; system of exercises.*

REFERENCES

Bartosh, I. A. (2021). *Methodology of training future social workers in professionally oriented oral communication in German* (diss. ... doctor of philosophy, Ternopil National Pedagogical University named after V. Hnatyuk). URL: https://tnpu.edu.ua/naukova-robota/documents-download/razovi_rady/dis_Bartosh.pdf. (in Ukrainian).

Dybska, T. S. (2020). *Methods of mixed teaching of oral Japanese speech of future philologists* (diss. ... candidate of pedagogic sciences, Kyiv National University named after Taras Shevchenko). (in Ukrainian).

Dziman, H. M. (2020). *Formation of future military information technology specialists in English language competence in academic writing* (diss. ... candidate of pedagogic sciences, Taras

Shevchenko Kyiv National University). URL: https://scc.knu.ua/upload/iblock/a90/dis_Dziman%20H.%20M..pdf. (in Ukrainian).

Dmitrenko, N. E. (2020). *Methodical system of autonomous training of professionally oriented English-language communication of future mathematics teachers* (diss. ... doc. pedagogic sciences, Kyiv National Linguistics University). (in Ukrainian).

Zozulyak-Sluchyk, R. V., Kulyk, I. V., Yaremchuk, V. V., Krulikowska, O. M., Khomei, I. V. (2022). *Educational and professional program "Social work" of the first (bachelor's) level of higher education in the specialty 231 Social work of the field of knowledge 23 Social work*. Prykarpattia National University named after Vasyl Stefanyk. URL: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/10/231-OP-Socialna-robota-bak-2022.pdf>. (in Ukrainian).

Konoplenko, L. O. (2015). *Methods of teaching oral English communication using a business game for future information security specialists* (diss. ... candidate of pedagogic sciences, National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute"). (in Ukrainian).

Kuzmenko, O. (2017). Mixed learning as an innovative form of organization of the educational process at school. *Scientific notes of Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Hnatyuk*. Series: pedagogy, 3, 140-147. (in Ukrainian).

Leshchuk, G. V., Poleschchuk, V. A., Oleksyuk, N. S., Matskiiv, A. I., Ryzhkova, O. Yu., Gorbonis, T. V. (2023). *Educational and professional program "Social work" of the first (bachelor's) level of higher education in the specialty 231 Social work of the field of knowledge 23 Social work*. Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Hnatyuk. URL: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/bakalavr/fpp/231_2023.pdf. (in Ukrainian).

Malovichko, O. V., Butchenko, T. I., Pryimak, O. M. (2023). Educational and professional program "Social work" of the first (bachelor's) level of higher education in the specialty 231 Social work of the field of knowledge 23 Social work. Zaporizhzhia National University. URL: https://www.znu.edu.ua/opp/bak/fsu/opp_soc-rob_22.pdf. (in Ukrainian).

Maslova, S. Ya. (2016). *Methodology of teaching English-speaking professionally oriented communication of future winemakers on the basis of a context-integrated approach* (diss. ... candidate of pedagogic sciences, Taras Shevchenko Kyiv National University). (in Ukrainian).

Rashevskaya, N. V. (2010). Mixed learning as a psychological and pedagogical problem. *Cherkasy University Bulletin. Series: Pedagogical Sciences*, 191(IV), 89-96. (in Ukrainian).

Sinekop, O. S. (2022). *Theory and practice of differentiated training of professionally oriented English-language communication of future specialists in information technologies* (dissertation, doctor of pedagogic sciences, Kyiv National Linguistics University). URL: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/3095>. (in Ukrainian).

Tkachuk, G. V. (2019). *Theoretical and methodical principles of practical and technical training of future computer science teachers in the conditions of mixed education* (diss. ... Doctor of Pedagogical Sciences, National Pedagogical University named after M. P. Drahomanov). URL: https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/dicer/D_26.053.19/Tkachuk-diss-2019.pdf. (in Ukrainian).

Khomyk, A. Yu. (2022). *Formation of strategic competence in professionally oriented oral English communication of future specialists in information technologies* (diss. ... doctor of philosophy, Ternopil National Pedagogical University named after V. Hnatyuk). URL: https://tnpu.edu.ua/naukova-robota/documents-download/razovi_rady/Dysertaziya_Homyk.pdf.

Barnum, C, Paarmann, W. (2002). Bringing introduction to the teacher: A blended learning model. *T.H.E Journal*, 30 (2), 56-64. (in Ukrainian).

Gottlieb, M. (2016). *Assessing English language learners: Bridges from language proficiency to academic achievement*. Thousand Oaks, CA: Corwin.

Marks, D. (2013). The Hybrid Course: Leaning into the 21st century. *Journal of Technology Integration in the Classroom*, 5 (1), 35-40.

Poquet, O., Joksimovic, S., Kovanovic, V., Dawson, Sh. et al. (2015). The history and state of blended learning. *Preparing for the digital university: a review of the history and current state of distance, blended, and online learning*. URL: https://www.academia.edu/31455028/The_history_and_state_of_blended_learning.

Shulman, L. (2005). Signature Pedagogies in the disciplines. *Daedalus*, 134 (3), 52-59. URL: <https://www.jstor.org/stable/20027998?seq=1>.

Staker, H., Horn, M. B. (2012). Classifying K-12 Blended Learning. *Innosight Institute*. URL: <https://www.christenseninstitute.org/wp-content/uploads/2013/04/Classifying-K-12-blended-learning.pdf>.

Article history:

Received: August 09, 2023

1st Revision: September 23, 2023

Accepted: September 30, 2023